

آیت الله جوادی آملی: قیام مطرح در ارزشهای دینی همان ایستادگی عقلانی است نه ایستادن بدنی

حضرت آیت الله جوادی آملی در پیامی به مناسبت آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه بهترین ره‌آورد تهجد عالمانه و برترین ره‌توشه علم زاهدانه را دعوت مخلوق به خالق و نه به خود دانست.

خبرگزاری رسانوشت: حضرت آیت الله جوادی آملی در پیامی به مناسبت آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه بهترین ره‌آورد تهجد عالمانه و برترین ره‌توشه علم زاهدانه را دعوت مخلوق به خالق و نه به خود دانست.

حضرت آیت الله جوادی آملی در پیامی به مناسبت آغاز سال تحصیلی و مراسم افتتاح مدرسه علمیه وشتان فیروزکوه، طلاب را به برپایی سنت تهجد و شب‌زنده‌داری دعوت کرد.

متن این پیام بدین شرح است:
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ إِيَّاهُ نَسْتَعِينُ

حمد ازلی خدای را سزااست؛ تحیت ابدی، پیامبران الهی مخصوصاً حضرت ختمی‌نبوت(صلی الله علیه و آله و سلم) را رواست؛ درود بیکران اهل بیت وحی به ویژه حضرت ختمی‌امامت را به‌جاست؛ به این ذوات قدسی تولی داریم و از معاندان آنان تبری می‌نماییم.

انسان که متفکر و مختار است، بهترین کمال او علم است خداوند که بشر را به احسن قوام آفرید او را به احسن علوم فراخواند. مدرسه علمی که عناصر محوری آن را علوم دینی تشکیل می‌دهد باید از منابع، مبادی و حدود آن آگاه باشد. جهت تأمین معرفت به ارکان سه‌گانه مزبور نکاتی ارائه می‌شود تا ضمن سپاسگزاری از توفیق خدا که بهره‌بردار و مدیر و مدرّس شد و دعای خیر برای مدرّسان و طلاب این مدرسه مبارک که در وشتان فیروزکوه محل زندگی سادات کرام اعزّهم الله تأسیس شد تذکّره‌ای برای صاحب بصران و تبصره‌ای برای صاحب‌نظران باشد.

یکم: خداوند انسان را با دو دست جمال و جلال خود آفرید: خَلَقْتُ بِيَدَيَّ [1]. لذا هم قویم و هم جمیل خلق شد: لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ [2] در این بیان کوتاه هم به قوام آفرینش انسان اشاره شد و هم به حُسن خلقت او، تَضَرُّ حَكِيمَانِه و نظم مدبّرانه خدای سبحان، صدر و ساق هویت انسان را متقن و آغاز و انجام هستی او را زیبا نمود. برای پرورش چنین موجود قویم و زیبایی که می‌تواند جامع عقاید، اخلاق، اعمال فقهی و حقوقی باشد فقط علوم وحیانی تأثیرگذار است، زیرا چنین مخلوقی را خالق او می‌پروراند: عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ [3].

دوم: علوم وحیانی که در متن قرآن حکیم و کلام نورانی معصومان(علیهم السلام) نهفته است از مصدّری تنزّل کرده است که هم حیّ قیوم است تا کتاب او حیات‌بخش و قیام و قوام‌آفرین باشد: اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ، نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ [4] و هم اکرم است تا تعلیم او مایه کرامت شود: أَقْرَأَ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ * الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ * عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ [5] رهیافتگان علوم دینی همواره زنده، پویا و مانانند، زیرا هر متعلمی اوصاف معلم خود را از مسیر مستقیم تعلیم وی تحصیل می‌کند. حیاتی که از آیه: اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ [6] به دست می‌آید، قیام به عدل که از آیه: لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ [7] حاصل می‌شود و قوام به قسط شدن که از آیه: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ [8] و نیز کرامتی که از آیه: لَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ [9] به گوش می‌رسد همگی در سایه عمل به کتاب خدایی است که هم حیّ قیوم است و هم اکرم و با همین اوصاف کمالی در قرآن تجلی فرمود: «فَتَجَلَّى لَهُمْ سُبْحَانَهُ فِي كِتَابِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَكُونُوا رَأَوْهُ. [10]

سوم: قیام به قسط گذشته از علم صائب، محتاج عمل صالح است بخشی از هویت انسان را دانش تشکیل می‌دهد و بخشی از آن را روش. مجموع علم و عمل تأمین‌کننده اهداف آفرینش بشرند. لذا قرآن کریم علم آمیخته با عمل که هر دو آموخته از منبع وحیانی‌اند را معیار برتری قرار داده زیرا در آیه: أَمَنْ هُوَ قَانِتٌ آتَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَؤُا الْأَلْبَابِ [11] اول از بهترین عمل صالح که احیای شب به تهجد و مانند آن است سخن به میان آمد آن‌گاه از عدم تساوی عالم و جاهل. لازم است عنایت شود که نفی تساوی مساوی رجحان و برتری نیست بلکه دو مطلب را در بردارد یکی مزیت علم و راجح بودن عالم و دیگری افزونی مسئولیت عالم و سنگینی وظیفه او در برابر نعمت دانش نسبت به دیگران یعنی از منظر رعایت دستورهای دینی یکسان نیستند بلکه وظیفه عالم بیشتر است.

چهارم: قیام مطرح در ارزشهای دینی همان ایستادگی عقلانی است نه ایستادن بدنی. علوم الهی درس ایستادگی معقول می‌دهد. جامعه‌ای توان چنین قیام را دارد که هم در بخش اندیشه در قبال وهم و خیال به رهبری عقل نظر مقاومت کند و هم در بخش انگیزه

در برابر شهوت و غضب به هدایت عقل عمل هم‌وردی نماید. آن‌گاه می‌توان گفت: گر شود دشمن درونی نیست / باکی از دشمن برونی نیست.

از مهم‌ترین راه برای تحصیل چنین ایستادگی ورود در حوزه قیام، نشئه مقاومت، صحنه پایداری استوار یعنی نماز شب است که قرآن مجید از آن در آیه: **إِنَّ تَأْسِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلاً** [12] به قوی‌تر سخن یاد کرد زیرا روز ساحت کثرت است: **إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا** [13] و شب مقام وحدت. اگر شب زنده‌دار در اثر تنهایی خود به صلاح و فلاح نائل آید توان مبارزه با هر طلاح و فساد داخلی و خارجی را خواهد داشت. بهترین ره‌آورد تهجد عالمانه و برترین ره‌توشه علم زاهدانه دعوت مخلوق به خالق است نه به خود. عالمی که چاه درون جاه‌طلبی را نبیند و وبال نهفته در درون مال‌خواهی را ننگرد و گودال پشت صدرنشینی را از نظر دور دارد، جامعه را به جای دعوت به خدا به طرف خود دعوت می‌کند و رژیم منحوس ارباب و رعیتی فکری را طراچی می‌نماید و نفخة مشئوم: **كُونُوا عِبَادًا لِّي** [14] را به جای آهنگ موزون: **ادْعُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي** [15] می‌نشانند.

در پایان ضمن تقدیر از اساتید، فضلا، طلاب محترم از سعی بلیغ و استقامت مؤسس، مدیر و استاد مدرسه علمی وشتان فیروزکوه سپاسگزاری و از همه بزرگانی که در تکمیل این بنای علمی و دینی عنایت فرموده‌اند حق‌شناسی نموده از خدای سبحان حفظ نظام اسلامی را تا ظهور صاحب زمان و زمین به اذن الله مسئلت می‌نماییم.

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته - جوادی آملی